

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovač

Broj 72

Tuzla, decembar/prosinac 2016.

Cijena 1,00 KM

Sretna Nova 2017 godina

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Enver Kurtić (Kalesija)
Salih Terzić (Tuzla)
Mirzet Idrizović (Banovići)
Kemal Sakić (Živinice)
Ismet Memić (Sapna)
Muris Mujedinović (Srebrenik)
Esad Mujanović (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Isajbeg Vejzović (Kladanj)
Džemal Jukan (Gračanica)
Mujo Softić (Lukavac)
Nermin Mujkić (Doboj-Istok)
Suljo Mujić (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovaclk.com
E-mail: info@lovaclk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list "Lovac" oslobođen je dijela
poreza na promet

Iz štampe izašla

ZBIRKA PITANJA ZA POLAGANJE LOVAČKOG ISPITA

U izdanju SLD TK, autora Seida Čorbića, dipl. ing. šumarstva, nedavno je publikovana *Zbirka pitanja za polaganje lovačkog ispita*. Zbirka ima 12 poglavlja: Historija lova i organizacija lovstva, Etičke (moralne) osnove ponašanja lovaca, Lovno zakonodavstvo, Biologija divljači, Uzgoj i zaštita divljači, Bolesti divljači, Planiranje i gazdovanje lovištem, Korištenje divljači i lovišta - lov, obrada ulovljene divljači, orijentacija u prirodi, Lovачki trofeji, Tragovi divljači, Lovачko oružje, municija i oprema, Prva pomoć u lovu, Poznavanje i uzgoj lovačkih pasa i Odgovori na pitanja.

Savez lovačkih društava TK oduvijek je naročitu pažnju poklanjao edukaciji lovaca i potrebi učenja kulturi lova kojom se mladi čovjek izgrađuje prvenstveno kao ljubitelj prirode i njen zaštitnik. Zbirka je osvježila savremenu lovačku literaturu i rezultat je potrebe za podizanjem znanja budućih lovaca u poznavanju zaštite i uzgoja divljači,

vršenju lova i poznavanju sportskog i privrednog značaja lovstva. Jasna pitanja za svaku oblast i odgovori na njih čini ovu Zbirku vrijednim i neophodnim učilom za sticanje temeljnog znanja o lovstvu.

Zbirka pitanja će uveliko olakšati pripremu kandidata za polaganje lovačkog ispita. Većina pitanja i odgovora su istovjetna onima koji se nalaze u testovima za polaganje lovačkog ispita. Za dobru lovačku edukaciju nije dovoljno samo napamet naučiti pitanja i odgovore iz ove Zbirke nego je potrebno šire obrazovanje koje pruža lovačka literatura i seminari koji se organizuju u lovačkim društvima. U Zbirci se nalazi nešto veći broj pitanja nego što se nalazi u ispitnim testovima, a sva pitanja i odgovori služe kao provjera znanja pred polaganje lovačkog ispita. Pitanja i odgovori su sastavljeni tako da budu jednostavni i jasni te da budu prilagođeni različitim nivoima općeg obrazovnja kandidata, a neka važna pitanja se nisu mogla upotrijebiti zbog svoje složenosti i opširnosti.

Testovi za polaganje lovačkog ispita sadrže po 50 pitanja i 150 odgovora iz svih oblasti lovstva. Kandidat koji bude imao 45 i više tačnih odgovora položio je ispit. Kandidat koji odgovori sa 39-44 tačna odgovora pozvat će se na usmeni dio ispita gdje povlači ceduljicu sa tri pitanja, a kandidati koji budu odgovorili sa 38 i manje tačnih odgovora čekat će novu priliku za polaganje lovačkog ispita (nije položio).

Zbirku pitanja za polaganje lovačkog ispita je štampala grafičko-izdavačka kuća „Mikroštampa“ d.o.o. Tuzla.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

ŠESTI RADNI SASTANAK delegacije SLD TK sa članicama Saveza

Stalna aktivnost – radni sastanci delegacije SLD TK sa predstavnicima društava Saveza ima za rezultat razrješenje problema, poboljšanje uslova rada i unapređenje gazdovanja lovištima, a tako je bilo i šesti put od imenovanja Alić Mensura za predsjednika UO SLD TK, kada je delegacije Saveza (Alić Mensur, predsjednik, Softić Mujo, dopredsjednik, Mehmedović Samed, savjetnik za pravna pitanja i Pirić Selver, sekretar SLD TK) bila domaćinski ugošćena od predstavnika LD „Spreča“ Kalesija, a sastanku su prisustvovali i predstavnici LD „Husić Mustafa Čektalo“ i LD „Teočak“ Teočak.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

KANTONALNA LIGA U STRELJAŠTVU 2016

Ovogodišnja Kantonalna liga u streljaštvu - disciplina TRAP, čiji je organizator SLD TK, održana je 24. i 25. septembra. Domaćin takmičenja, koje se održalo na lokaciji Stara Majevica i koje je pobudilo veliko interesovanje takmičara i svih ljubitelja ove olimpijske discipline, bilo je LD „Tuzla“, koje se i ove godine takmičilo sa dvije ekipe. Pored njih učešće su još uzeli i LD „Jelen“ Gradačac, LD „Srndać“ Gračanica, LD „Majevica“ Srebrenik i LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić. Takmičenje je otvorio Selimbašić Senad, član Savjeta za lovstvo SLD TK, poželjivši svim učesnicima ugodno druženje i što bolje rezultate. Nakon ekipnog takmičenja prvo mjesto je osvojila ekipa „Tuzla I“ dok je borba za ostale pozicije donijela nasvakidašnji rasplet. Naime, ekipe „Tuzla II“,

„Srndać“ i „Vjetrenik“ imale su isti broj pogođenih meta, odnosno 294. Primjenjujući pravila ISSF-a utvrđen je sljedeći poredak: drugo mjesto je pripalo ekipi „Tuzla II“, treća je ekipa „Srndać“, a četvrta je „Vjetrenik-Šibošnica“. Na petom i šestom mjestu su „Majevica“ i „Jelen“. Pojedinačno takmičenje je bila prilika da pucači pokažu svoj talent, a poredak je sljedeći: 1. Kovačević Toni („Tuzla I“), 2. Kovačević Igor („Tuzla I“), 3. Jašarević Armin („Jelen“), 4. Šehović Sevret (Gradačac), 5. Meh Zoran („Tuzla I“) i 6. Kaldrmdžić Jozo („Tuzla II“). Takmičenje je zatvorio Mujić Sulejman, član Upravnog odbora SLD TK.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Lovačko društvo „Srndač“ Gračanica

Dan lovaca općine Gračanica

Lovačko društvo „Srndač“ Gračanica je organizovalo proslavu obilježavanja Dana lovaca općine Gračanica. Tim povodom lovcima i gostima su dobrodošlicu zaželjeli Jukan Džemal, predsjednik Društva, Helić Nusret, načelnik Općine Gračanica i Okić Zajim, predsjednik Lovačke

proslave otvorena i stavljena u funkciju. Lovačku kuću je otvorio Smajić Hasan i na upravljenje predao Sekciji „Škahovica“. Društvo je za izgradnju lovačke kuće izdvojilo 10.000 KM, dok su najveći donatori lovci LS „Škahovica“, a zatim: Smajić Hasan, Halidović Fadil, Avdić Sabahudin,

sekcije „Škahovica“.Ovogodišnji besprijekoran domaćin proslave Dana lovaca je bila LS „Škahovica“, koja je uz pomoć LD „Srndač“ Gračanica i brojnih donatora za svega pet mjeseci izgradila lovačku kuću i koja je u povodu

Mekić Samir, Halilović Elvedin, Halilović Mersudin i drugi. Ovo je 18 lovačka kuća koju su vrijedni lovci LD „Srndač“ izgradili od 1995. godine do danas. U toku su pripreme za izgradnju i 19-te u Sekciji „Piskavica“, čime bi završili Projekt izgradnje lovačkih kuća jer će tako svih 19 sekcija imati svoju lovačku kuću. Nije ni potrebno ovdje naglašavati da je LD „Srndač“ pored lovačkih kuća u lovištu Šamunica izgradilo na desetine drugih lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata, a završetak izgradnje

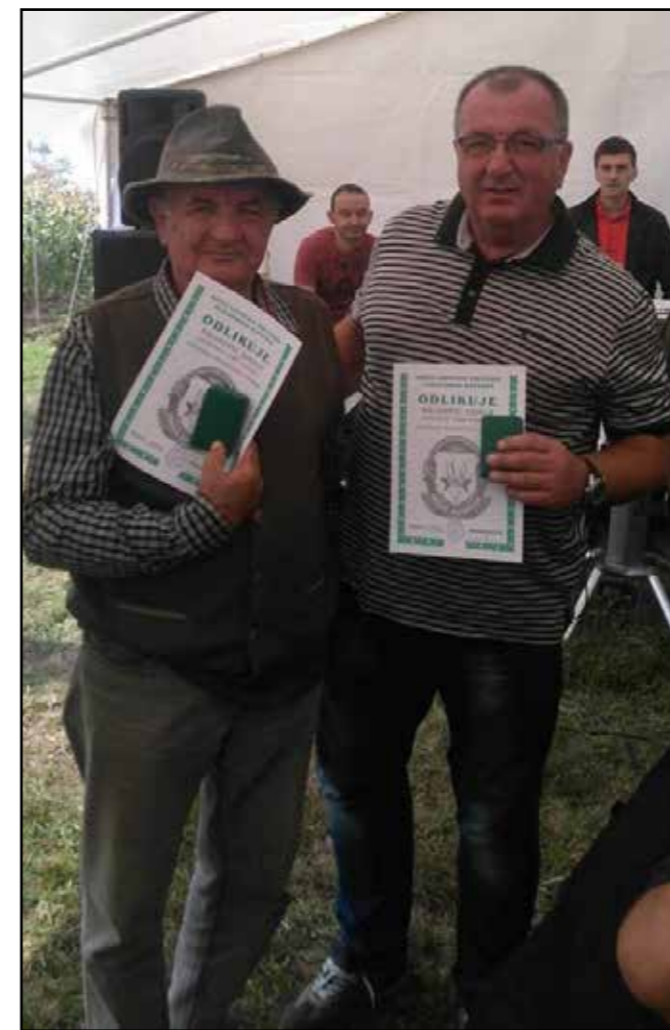
lovačkih kuća će aktivnosti i sredstva još više usmjeriti na izgradnju lovno-uzgojnih objekata, zaštitu, uzgoj i unos divljači u lovište.

U povodu Dana lovaca zaslužnim lovcima su dodijeljena odlikovanja SLD TK, a donatorima zahvalnice za doprinos u izgradnji lovno-tehničkih objekata:

Lovačka bronzana značka: Nukić Mehmedalija, Nasić Ramiz, Alibegović Dževad, Ibrahimović Šefik, Huseinčehajić Nedžad, Alić Nermin, Smajić Šefik,

Huseinović Ibrahim, Maramarac Sulejman, Omerašević Hajrudin, Mujić Suad, Osmanović Mirsad, Dedić Vehid, Avdić Jasim, Musić Mehmed, Fatmić Refik, Zelenkić Muhamed, Okanović Safet, Jahić Zijo, Dželilović Hamid, Jahić Nermin i Husić Mehmedalija.

Lovačka srebrna značka: Sejdinović Midhat, Osmanović Esed, Delić Husein, Alić Hasan, Pašalić Sevdalija, Šakić Fahrudin, Kruškić Almir, Subašić Osman, Alić Elvir, Hodžić Mustafa, Hasić Suad, Nurkanović Irfan, Hevešević Himzo, Musić Hamdija, Selimović Mehmedalija, Džafić Nakib, Huskić Refik, Grbić Avdo, Junuzović Halid, Kahvedžić Suljo, Halidović Adem, Halidović Fadil i Džafić Zijad.

Lovačka zlatna značka: Šaković Senaid, Džikić Ibrahim, Helić Ćazim, Isić Šemsudin, Hamidović Adem, Kruškić Nihad, Kruškić Muharem, Imamović Salih, Muratović Mustafa, Džinić Abdurahman, Ibrisević Šaban, Huskić Nedžad, Brkić Fikret, Kahrmanović Azem, Ahmedbašić

Enes, Mušić Abaz, Sulejmanović Fuad, Jahić Muhamed, Okić Zaim, Grbić Rašid, Čajić Asim, Halilović Ibrahim, Alić Hamdija, Muftić Adem, Spahić Habib i Mekić Ibrahim
Diploma počasnog člana: Hasančević Mejfudin, Selimović Mevludin, Hadžić Mehmed, Pašalić Mustafa, Dedić Adem, Ahmeljić Abdulah, Avdić Ibrahim, Buljubašić Vejsil, Džafić Sead, Fazlić Hazim, Babajić Zahid, Mujčić Ćazim, Muratović Hamid, Kovačević Nezir, Mehanović Mujo i Ravkić Muhamed.

Nakon dodjele lovačkih priznanja i odlikovanja nastavljeno je druženje brojnih lovaca i gostiju do kasnih večernjih sati uz kulturno zabavni program i bogatu tombolu.

Tajib Omerović
Sekretar LD „Srndač“ Gračanica

Lov za počasne lovce

U lovnoj godini kada obilježava 70 godina postojanja, LD „Srndać“ Gračanica ima 585 lovaca raspoređenih u 19 lovačkih sekcija, lovački dom u centru Gračanice, 18 lovačkih kuća, savremeni teren za trening i obuku lovačkih pasa i na desetine drugih lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata. Društvo gospodari lovištem od 21,534 hektara,

i poštenu lovci su od početka, a i danas su omiljeni i rado viđeni u društvu mladih lovaca.

Jedan od najstarijih lovaca i po lovačkom stažu i po godinama starosti je Đogić Muharem zv. Mačak iz LS „Lukavica“. Kada je Mačak primljen u Sekciju, početkom 1965., u njoj su bila samo četiri lovca, a danas ih je 54.

Lovi Mačak već 51 godinu na obroncima Trebave. Lovi a ne izlovaljava, jer je uvijek davao lovištu više nego što je iz njega iznosio. Za pola stoljeća lova nije propustio gotovo ni jedan lov, a čestvovao je u svim akcijama koje je organizovala Sekcija i Društvo, na uzgoju i zaštiti divljači, izgradnji lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata, čuvanju lovišta i prirodnih staništa, kao i redukciji svih vrsta predatora u lovištu. Prisjeća se Mačak lova od prije

koje je bogato srnećom, crnom, zečijom, fazanskom i drugom divljači. Za aktivnosti na razvoju i unapređenju lovstva i lovnog streljaštva veliki broj lovaca je dobilo lovačka priznanja i odlikovanja, a 70 lovaca je dobilo diplomu počasnog člana, kao najveće lovačko odlikovanje.

Za njih je Društvo, početkom oktobra, organizovalo druženje i lov, a domaćin je bila Sekcija „Gračanica I“. Učesnike je na zbornom mjestu pozdravio Jukan Džemal, predsjednik Društva, zahvalio im se na odazivu i zaželio im uspješan lov i dobro druženje. Počasnim lovcima se obratio i Jašarević Armin, predsjednik LS „Gračanica I“, pojasnio im način lova, upoznao ih s terenom i zaželio sretan i uspješan lov. Lovci domaćini rasporedili su lovce na čeke. Lovilo se do podne, a zatim su se svi lovci vratili na zbornu mjesto. Počasni lovac Hadžić Mehmed zv. Maharadža prvi je odstrijelio prelijepog fazana. Svi su bili zadovoljni lovom i brojnim stanjem divljači. Naravno, prioritet nije bio odstrjel već ugodno druženje. Po završetku lova je organizovan zajednički ručak i druženje za sve učesnike lova.

Po lovačkom stažu najstariji počasni lovci LD „Srndać“ su: Helić Sead i Nedić Milan (LS „Gračanica I“), Fatušić Omer (LS „Stjepan Polje“), Dželimović Mustafa, Okić Safet i Jukan Idriz (LS „Lohinja-Pribava“), Fatušić Ismet (LS „Džakule“) i Kovačević Alija (LS „Miričina“). Svi ovi počasni lovci imaju preko 50 godina lovačkog staža, a imaju od 75 do 85 godina života. Love pet decenija, a i danas to čine uspješno i poštivajući lovnu etiku. Primjerni

pet decenija: „Lovaca je tada bilo malo a divljači u izobilju, i to zdrave i trofejne. Svaki lov je bio uspješan i lovačka etika na visini. Lovište čisto, bez smeća, s čistom i pitkom vodom u rijekama, potocima i izvorištima. Kako se broj lovaca iz godine u godinu povećavao, brojno stanje divljači se smanjivalo. Smanjivale su se i lovne površine i prirodna staništa divljači. Nažalost, sve više se zagađuje okoliš; u lovištu ima divljih deponija smeća, pitke vode zagađene, zemljište zatrovano pesticidima i drugim otrovima, a sve to negativno utiče na zdravlje i brojnost divljači u lovištu. Zato poručujem kolegama lovcima, posebno mladim, da više pažnje i svoje aktivnosti posvete zaštiti okoliša, posebno prirodnih staništa divljači. Da češće o svoje rame, umjesto puške okače fotoaparata ili kameru, jer će više uživati u fotografijama i video snimcima zdrave i žive divljači, nego u prizorima odstrijeljene i često unakažene divljači. I htjeli mi to ili ne, budućnost je foto i video lov te ga treba više razvijati i praktikovati“. Dokle god budemo imali ovakvih lovaca kao što je Mačak bit će i divljači, lova i druženja.

Tajib Omerović
Sekretar LD „Srndać“ Gračanica

„Fazanka“ Doboj-Istok

Sredinom septembra LD „Fazanka“ Doboj-Istok je na svečan način obilježilo 20 godina postojanja i uspješnog rada. Rođendan Društva njegovi članovi su proslavili uz bogat kulturno-zabavan i edukativan sadržaj. Mnogi lovci su doprinjeli uspješnoj organizaciji manifestacije, na čelu sa predsjednikom Mujkić Nerminom koji je pozdravio kolege i brojne goste, među kojima su bili zvaničnici susjednih lovačkih društava, potom gosti iz bratskog LD „Starše“ iz Slovenije, predsjednik i sekretar SLD TK, mnogi poslovni ljudi, politički subjekti i prijatelji Društva. Predsjednik Mujkić se u prigodnom referatu ukratko osvrnuo na historijat i rezultate Društva, istakavši da LD

Brijesnica“, LS „Mala Brijesnica“, LS „Stanić Rijeka“ i LS „Lukavica Rijeka“) ima svoju lovačku kuću, da su pod koncesiju dobili da 10 godina gazduju lovištem Klokotnica i da će Društvo nastaviti da kod svojih članova i građana razvija svijest da su prirodna bogatstva od neprocjenjive važnosti za budućnost čovječanstva.

Na dobrodošlici i uspješno organizovanom obilježavanju jubileja, u ime gostiju se zahvalio Alić Mensur, predsjednik SLD TK, pohvalivši dosadašnje i posljednje uspješne rezultate rada LD „Fazanka“.

U toku svečane manifestacije pod nazivom „Dani Lovačkog društva „Fazanka“ Doboj-Istok“, najzaslužnijim članovima Društva su uručena priznanja i odlikovanja. Uručene su i zahvalnice onima koji su svojim radom i donacijama doprinjeli da LD „Fazanka“ bude u toj mjeri uspješno.

Nermin Džebić

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

Piše: **Ahmet Beširović**
Sekretar LD „Spreča“ Kalesija
Redovne aktivnosti

Najbitnije redovne i aktuelne aktivnosti Društva mogle bi se navesti na sljedeći način: U toku ljeta je nabavljeno 600 fazanskih pilića u starosti od sedam nedelja, koji su prihranjeni u prihvatilištu Društva pa su puštani u lovište; Kupljeno je poluiznešeno matično jato fazanske divljači od 200 jedinki te je pušteno u lovište sredinom juna; Kupljeno je 130 lovnih fazana mužjaka koji su u lovište pušteni u septembru (za sve navedene aktivnosti nabavke fazana je utrošeno 10.000 KM); Izvršena je nabavka i iznošenje 3 tone animalne soli, koja je periodično iznošena u lovište tokom godine, a rezultat ove aktivnosti je znatno poboljšanje kvalitete srneće divljači; Za prihranu divljači je kupljeno 10 tona kukuruza, od čega 5 t u klipju i 5 t u zrnu. Do sada je izneseno 5 t u zrnu i 2 t u klipju, a kontinuirano se vrši dopunjavanje automatskih i kombinovanih hranilica. Jedan dio kukuruza je ostavljen za slučaj većih snježnih padavina za prihranu fazanske divljači; Dodijeljena su sredstva sekcijama na ime realizacije Plana gazdovanja od čega: LS „Rainci“ 1.000 KM za nabavku hrane, LS „Vukovije“ 1.000 KM za popravku puta do lovačke kuće, LS „Memići“ 1.500 KM za izgradnju vodovoda, LS „Tojšići“ za izgradnju lovačke kuće u Čivama, LS „Seljublje“ 1.500 KM za izgradnje lovno-tehničkih objekata. Društvo je uložnim vlastitim sredstvima popravilo visoke čeke u LS „G. Spreča“: U avgustu i septembru su organizovane i realizovane akcije na redukciji brojnog stanja pasa i mačaka lualica u lovištu, a Društvo je stimulisalo lovce s pet metaka za svaku uništenu lualicu; Održani su sastanci po sekcijama, izvršene sve pripreme za otvaranje redovne lovne sezone, a sve u cilju što bezbjednijeg lova; Donesena je Odluka o organizovanju polaganja lovačkog ispita koji će se održati 29. decembra; Obavljaju se i ostale svakodnevne aktivnosti na pravilnoj relizaciji Lovno privredne osnove i Plana gazdovanja lovištem.

Ocjenjivanje trofeja srndaća

Nakon završene lovne sezone na srndaća u protekloj lovnoj sezoni, u oktobru je uspješno izvršeno ocjenjivanje trofeja srndaća. Ocjenjivači trofeja su bili Kurtić Enver, Imšić Nedžad i Hodžić Selmir. Ukupno je odstrijeljeno 26 jedinki izuzetno dobrog kvaliteta tako da je i trofejna vrijednost zadovoljavajuća, a neki su primjerci veoma visoke trofejne vrijednosti. Najveću vrijednost u CIC poenima su ostvarili trofejii: Mujdić Avdulaha iz Jajića sa 161 CIC poenom, Muhić Muje iz Hrasna sa 160, Mehmedović Safeta iz Memića sa 157, Hasanović Hasa iz Miljanovaca sa

151,80 i Mujkanović Mehmeda iz Seljublja sa 135 CIC poena. Svi ovi trofeji ulaze u kategoriju zlatne medalje, a interesantno je da nije bilo trofeja u kategoriji srebra i bronz. Trebaju se istaći i trofeji Delić Halida iz Tojšića sa 101,50, Selmanović Hakije iz Jajića sa 96,85 i Hodžić Jasmina iz Hrasna sa 95 CIC poena. Razlog ovakvog poboljšanja trofeja je domaćinsko gazdovanje lovištem, zaštita i uzgoj ove plemenite lovne divljači te pravilan odabir jedinki prilikom odstrjela, a kvalitetu trofejne vrijednosti doprinosi redovno iznošenje animalne soli i hrane potrebne za uzgoj i opstanak divljači.

Sam izgradio visoku čeku

Istinski zaljubljenici prirode često se odluče da vlastitim sredstvima izgrade neki lovno-tehnički i lovno-uzgojni objekt. Takav je i Suljo Smajlović iz Mahmutovića, član Sekcije „Kalesija“ i lovac od 1998. Nakon nekoliko godina u svojstvu redovnog člana, imenovan je za grupovođu LG „Mahmutovići“. Nije Suljo nikada ograničavao svoje aktivnosti nego je uložio i sebe i svoja sredstva da unaprijedi lovstvo. Redovan je prilikom svih aktivnosti na nivou Društva; čišćenju lovišta, prihrani i spašavanju divljači tokom vremenskih nepogoda, izgradnji lovačkih kuća, nastrešnica, hranilišta, čeka itd., a u martu je odlučio da u lovištu Suvati sam izgradi visoku čeku. Vlastitim sredstvima i radom Suljo je znalački sagradio lijepu i funkcionalnu čeku i potom je ustupio Društvu na korištenje. Danas ona krasi lovište oko Mahmutovića, s koje vidik doseže do svih dijelova lovišta podno Majevice. Za zasluge u domenu razvoja i afirmiranja lovstva, Društvo mu je dodijelilo zahvalnicu, diplomu i lovačku bronzanu značku.

Spašavanje srne

Da često savjesni građani mogu biti od pomoći pri spašavanju i zaštiti divljači dokazuje primjer Ibralić Fikreta, poznatog biznismena i privrednika iz Kalesije. Naime, krajem septembra, ovaj građanin, u Kalesiji poznat po nadimku Mačak, u krugu svoje firme za otkup sekundarnih sirovina, primijetio je srnu koja se zaglavila u žici. Bespomoćnoj srni je pritekao u pomoć sa svojim kolegama. Oslobođenu srnu je ostavio u garažu i odmah je o tome obavijestio LD „Spreča“ Kalesija. Ubrzo je intervenisala lovočuvarska služba i glavni lovovođa Valjevac Samir, koji su ustanovili da se radi o zdravom i kvalitetnom grlu, bez vidnih povreda, nakon čega su, zajedno sa Ibralićem, iznijeli srnu i pustili je u lovište. Lovačko društvo se zahvalilo savjesnom građaninu, a i nije prvi put da Mačak pomaže jer, iako nije lovac, redovno se odaziva akcijama na unapređenju lovstva kroz novčane donacije, besplatno ustupanje materijala za izradu lovno-tehničkih objekata i sl. Izrazio je zadovoljstvo što je spasio srnu i apelovao na lovce i građane da svi maksimalno doprinesu zaštiti ove plemenite divljači. Na fotografiji Ibralić Fikret (u sredini) u društvu sa glavnim lovovođom Valjevac Samirom i lovočuvarom Imšić Nedžadom.

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Zelemboj“ Banovići

Ulovljena dva srndaća

U prošloj lovnoj sezoni lovci sekcija „Tulovići-Treštenica“ i „Čubrić“, u rejonu Tupino brdo, odstrijelili su dva srndaća. Strijelci su bili Šarić Nail zv. Tato i Bošnjaković Dževad. Na fotografijama su: Handalić Mehmed, Bošnjaković Redžo, Softić Huso, Lačić Miralem, Bošnjaković Dževad, Bošnjaković Faruk, Šarić Nail, Bošnjaković Nedžad i Modrić Safet. Da bi mogli da teferiče, članovi LS „Tulovići-Treštenica“, u atraktivnom dijelu lovišta, izgradili su zidanu lovačku kuću s potkrovljem.

Ulovljena i divlja svinja

Krajem oktobra lovci sekcija „Banovići Selo“ i „Grad“, tokom drugog ovosezonskog lova na crnu divljač, odstrijelili su divlju svinju tešku oko 130 kg u rejonu Tatašnica. Vješti i sretni strijelac je bio s Herić Mihret, a posebno je ovaj lov dojmio Rahmanović Hajdara jer je prvi put učestvovao u lovu u kojem je ulovljena divlja svinja. Družina u sastavu Kasumović Fikret zv. Fičo, Husić Rasim zv. Burduš, Zorić Ibrahim zv. Čuće, Lisičić Nedžad zv. Špile, Modrić Eniz, Čolić Adem, Arnautović Teufik, Oručević Muris zv. Oruč, Đezić Muhamed, Herić Mihret i Rahmanović Hajdar zv. Stil, nastavila je druženje uz lovački gulaš.

Izgrađen put do lovačkog doma

Projekt izgradnje puta do lovačkog doma na Marinom brdu okončan je dobijenim novčanim sredstvima od Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice TK i uz angažovanje građevinske firme R.M. Company iz Banovića. Put je urađen i uređen u dužini od 500 m tako da novi lovački dom poprma sve veći značaj, a i ljepši izgled ako se zna da je Društvo izvršilo i radove na njegovom uređenju.

Lovočuvar Oruč je bio lučonoša lovstva

Lovočuvar Oručević Osman nam je u amanet ostavio ljepotu drugovanja, lovovanja, a zadužio nas svojim stalnim aktivnostima na prihranjivanju divljači po najvećoj zimi i dubokom snijegu, svojim zalaganjem na izgradnji visokih čeka, hranilišta, pojilišta i drugih lovno-ugojnih objekata koje je redovno održavao funkcionalnim i uređivao. Oruč je uvijek bio spreman i na terenu, bez obzira na vremenske prilike i pristupačnost terena. Razvala, Razvalski jelik, Krnjin bor, Višnjik, Tupino brdo... često je obilazio sa Herić Mihretom (zajedno na fotografiji). Sve je obavljao časno i nemrsko, s mnogo ljubavi i krajnje odgovorno. Dao je golem doprinos unapređenju lovstva i lovačke etike naš rahmetli Oruč. Nedostaje nam, pamtimo ga i često se sjetimo one njegove kada snjegovi zatrpaju lovišta: „Ja tek mogu mirno zaspati pošto sam nahranio divljač“.

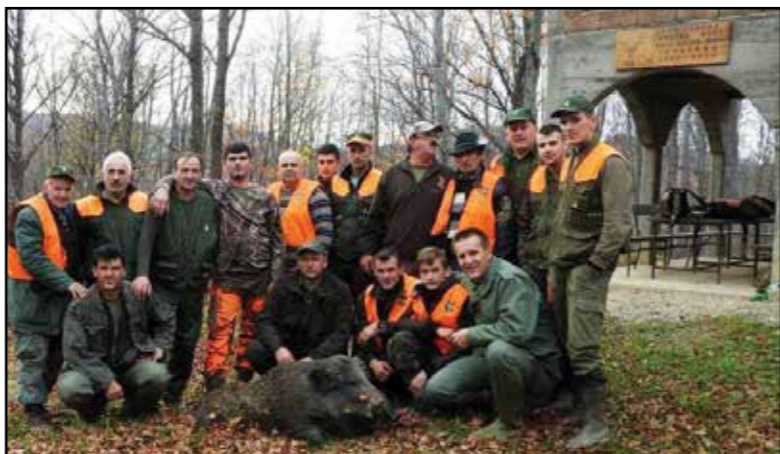

Mihret Herić
Sekretar LD „Zelemboj“ Banovići

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna
U lovu sa kolegama iz Brčko distrikta

Lovci LD „Husić Mustafa Čektalo“ na daleko su poznati kao vrijedni domaćini, lovci i zaštitnici prirode i plemenite divljači, a još poznatiji po gostoprimstvu i druženju sa lovcima iz susjednih država TK i šire. Tako su početkom novembra upriličili lov na crnu divljač sa gostima iz SLU „Jelovik“ Brčko distrikt. Gosti su odstrijelili jednu divlju svinju nakon čega je uslijedilo sijelo uz ručak i lovačke priče.

Ibro Memić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac
Almaz sačuvao ugled veterana

Na otvaranju lovne sezone, Almaz Bristić je odstrijelio fazana i zeca i tako pokazao da uz sreću ide i lovačko iskustvo. Grupa vrsnih veterana na fotografiji (sa lijeva na desno) Hajrudin, Suad, Almaz, Mensur i Osman kažu da je u lovištu malo zečeva pa radi reprodukcije ove plemenite lovne divljači preporučuju zabranu lova od dvije godine.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna
Ocjenjivanje lovnih pasa

Tradicionalno, u Sapni se svake godine vrši smotra i ocjenjivanje lovnih pasa jer je ovo podneblje gdje su lovački pomoćnici oduvijek na terenu bili izvrsni i dobijali medalje na međunarodnim kinološkim izlozima, a to je rezultat toga što lovci LD „Husić Mustafa Čektalo“ veliki značaj pridaju odgoju kerova. Ove godine je ocjenjivao kinološki sudija Eldar Delić, a kao i mnogo puta do sada najzastupljenije rase su bile: Barak – bosanski oštrodlaki gonič, Posavski i Trobojni gonič.

Ibro Memić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac
Dva vrijedna trofeja dva mlada lovca

U prošlom broju Lovca bilo je riječi o uspješnom lovu na srneću divljač, o odstrjelu planiranih 20 grla srndača u četiri lovna dana, ali bi bila šteta i nepravda da se ne objavi fotografija dva trofeja srndača koje su ulovili mladi lovci iz Sekcije „Bukva“: Almir Huseinbašić i Amir Nezić.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj
Veliko druženje lovaca tri društva

Prijateljstvo koje se gradi kroz lov i druženje uz razmjenu iskustva, najbolji je dio lovstva. Članovi LD „Majna“ Modriča (Mešanović Džemal Ivo, Petrović Zoran, Nikić Jovo i Kojić Dragomir) i Čehajić Ismet iz LD „Tuzla“ Tuzla, svojim prisustvom u dane vikendna početkom novembra, počastili su kolege iz Sekcije „Tuholj“, gdje su u subotnjem druženju u ljetnikovcu „Plazulje“ ostali do kasno u noć uz pjesme i priče iz lova. U nedjeljnom lovu na lokalitetu ispod Brdijelja nije bilo odstrjela, ali je uočeno kretanje različite divljači pa je dogovoreno novo lovovanje članova sva tri lovačka društva.

Elvir Šarić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac
Veliki donator Dino

Dino Osmanović, član LS „Jasenica“, jedan je od najvećih donatora u Sekciji i Društvu. Donirao je znatna novčana sredstva i lično učestvovao u izgradnji najfunkcionalnijeg lovačkog doma u LD „Jelen“. Osim toga, nedavno je vlastitim sredstvima izgradio lovačku kuću u lovištu Novalići i ustupio je na korištenje i organizirao otvaranje lovne sezone (na fotografiji Dino prvi s desna pored lovačke kuće). Njegov donatorski doprinos je veliki ali se njegovo uzorno lovovanje ne završava na tome jer je Dino aktivan član Društva u svakom pogledu. Pored toga što je grupovođa u Sekciji, član je i Upravnog odbora Društva, a da su svi kao Dino lovačka kolegijalnost bi bila na najvećem nivou jer se od njega može učiti o pravom prijateljstvu, duhovitosti i volji za druženjem.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj
Ramizov prvi vepar

Početkom novembra, lovci Sekcije „Tuholj“ domaćinski su odlično upriličili lov na crnu divljač, a gosti su bili kolege iz LD „Tuzla“ Tuzla i LD „Topica“ Živinice. Najvještiji i najsretniji je bio domaćin, lovac Ramiz Softić, koji je tako odstrijelio (preciznim hicem u glavu) svog prvog vepara nakon 20 godina lovovanja. Našao se na pravom mjestu nakon što je u njegovom pravcu natrčao vepar kojeg je pogonom prisilila iskusna ekipa hajkača: Elvir i Mersudin Šarić, Nedžad i Eniz Softić i Albinko Osmić.

Elvir Šarić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac
Vicovođe Vehid i Tomo otvorili sezonu

U Sekciji „Vučkovci“ druženjem je otvorena lovna sezona. Bilo je lova ali je druženje poslije lova ipak najdraži trenutak. Družina je uživala uz skroman ručak, pjesmu, šale i viceve u čemu je nenadmašan vicovođa Vehid Huseljić, ali mu je dobro parirao Tomo Josipović. Što se tiče stanja divljači u lovištu mnogi su mišljenja da divljači nema mnogo, osim divlje svinje koja već nanosi štetu poljoprivrednicima.

Adil Turbić

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Majeвица“ Srebrenik

Svečana Skupština povodom 60 godina postojanja

Na svečanoj Skupštini u srebreničkom Domu kulture, povodom 60 godina uspješnog rada Društva, prisustvovali su svi dosadašnji predsjednici LD „Majeвица“, potom delegati, Skupštine, članovi Nadzornog odbora, dobitnici priznanja i odlikovanja, predstavnici SLD TK (Mensur Alić, predsjednik Saveza, članovi Savjeta za lovstvo: Seid Ćorbić, Samed Mehmedović i Senad Selimbašić), predstavnik Općine Srebrenik (Nusret Šerifović, rukovodilac Službe za poduzetništvo) i drugi dragi lovci i gosti. Uvodni referat je pročitao Muris Mujedinović, a prisutne je pozdravio i Mensur Alić, predsjednik UO SLD TK. Nakon što su zaslužnima za razvoj lovstva uručena priznanja i odlikovanja, druženje je nastavljeno uz ručak u ljetnoj bašti motela „Gradina“ u Srebreniku.

Lov prepelice

Lovačko društvo „Majeвица“ ima malo dobrih terena za lov prepelice. Dobar teren za ovaj atraktivan lov je lokacija Utrne u Reviru IV, u blizini Špionice. Prilikom organizovanja lova na prepelicu i ove godine su se svojski provjerili pravi strijelci i kvalitet obučeni lovni pasa ptičara. Zehrudin Muratović, lovovođa Revira IV i članovi LS „Špionica“, ponosni su na rad svojih mladih ptičara.

Unos fazanske divljači

Svake godine LD „Majeвица“ ulaže znatna sredstva za nabavku fazanske divljači pa je tako i ove godine u junu i avgustu lovište obogaćeno za 400, a potom i za 912 fazana u starosti od 14 nedjelja. Puštanje u pripremljeno lovište su izvršili članovi sekcija i revira po Planu unosa za 2016./17., u prisustvu Edhema Hercegovca, lovovođe Društva, Nedžada Fazlića, lovočuvara, kao i svih predsjednika sekcija i revira.

Odlikovani u LS „Špionica“

Na svečanoj Skupštini povodom 60 godina postojanja LD „Majeвица“, uručena su priznanja i odlikovanja, donesena Odlukom UO SLD TK, članovima LS „Špionica“, a među njima su i lovci Revira IV: Marko Dežić (zlatna značka), Zehrudin Muratović (srebrena značka) i Anto Babić (srebrena značka).

Treće mjesto u gađanju glinenih golubova

Na XX prvnstvu Tuzle u gađanju glinenih golubova –disciplina TRAP, u veoma jakoj konkurenciji, Streljačka sekcija LD „Majeвица“, koju su predvodili Elvis Džanić i Mirsad Smajlović, zauzela je treće mjesto, a uz malo više sreće mogli su biti i prvi.

Lovačko društvo „Svatovac“ Lukavac Budućnost lovstva

Lovci LS „Dobošnica Donja“ obilježili su početak lovne sezone 2016./2017. zajedničkim ručkom u lovačkoj kući „Malo Brdo“. Druženju su prisustvovali i najmlađi lovci Sekcije: Denis Selimović, Adi Gargić i Dženan Husić (na fotografiji sa lijeva na desno).

Elvis Garagić

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla Na lisicu

Iako je druženje bilo u prvom planu, iskusni lovac Ševkija Bajrica, poznatiji kao Ročko, odstrijelio je lisicu na obroncima Majevice, na lokalitetu Djedovića doline. Ročko je bio u lovu na lisicu sa kolegama iz Sekcije „Solina“, a ugostio ih je Milorad Gajić iz Sekcije „Dokanj“. Na fotografiji (sa liva na desno) su učesnici: Milorad Gajić, Jasmin Musić, Ševkija Bajrica Ročko, Kasim Kovačević Čika, Admir Trgovčević, Ishad Hidanović i Muamer Dedić.

Milorad Gajić

Sretna Nova 2017. godina

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla

Piše: Selver Pirić

XX prvenstvo Tuzle u streljaštvu

Ovogodišnje septembarsko Otvoreno prvenstvo Grada Tuzla u gađanju glinenih golubova –disciplina TRAP, koje se već XX puta održava u povodu Dana oslobođenja Tuzle (2. oktobar), održano je u prelijepom prirodnom ambijentu na lokalitetu Stara Majevisa. Organizator, LD „Tuzla“, pobrinulo se da takmičari i gosti imaju sve neophodne uslove za ovu manifestaciju koja okuplja učesnike iz cijele BiH. Ove godine je učestvovalo 11 ekipa; iz Gračanice, Gradačca, Brčkog, Čelića, Ugljevika, Doboja, dok su domaćini iz Tuzle i gosti iz Bijeljene dali po dvije ekipe. Svi takmičari su pokazali izuzetnu streljačku vještinu, a nakon takmičenja rezultati

su sljedeći: Ekipni poredak: Prvi - LU „Semberija“ Bijeljena, Drugi - LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić i Treći - LD „Majevisa“ Srebrenik. Pojedinačno: Prvi - Purić Branislav (LU „Semberija“ Bijeljena), Drugi - Milošević Slađan (LU „Semberija“ Bijeljena) i Treći - Pamukčić Nedim (LD „Fazan“ Brčko). Mensur Alić, predsjednik SLD TK, dodjelio je diplome, medalje i pehare najboljim strijelcima i ekipama, nakon čega je druženje nastavljeno uz lovačke pošalice i slastice.

Sekcijsko takmičenje

Početak septembra, na dan otvorenja lova na divlju patku, održano je sekcijsko takmičenje u gađanju glinenih golubova. Učestvovalo je svih 17 sekcija, a cilj je bio da izvrši izbor predstavnika LD „Tuzla“ za učešće na Otvorenom prvenstvu Grada Tuzla i Kantonalnoj ligi u streljaštvu. Ove godine je najviše uspjeha imala LS „Simin Han“. Za sve učesnike su obezbjeđeni pehari, medalje i diplome. Druženje je nastavljeno uz lovački grah.

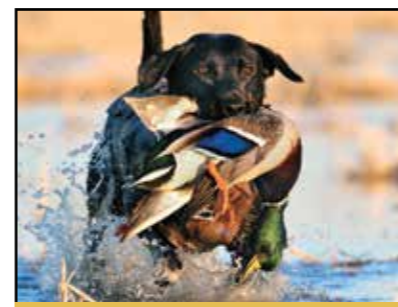

LOV divlje patke i guske

Na prvi pogled divlja patka i divlja guska izgledaju kao bliski srodnici, a da se razlikuju samo po veličini. Međutim, u mnogo čemu se razlikuju. Dok su patke pretežno stanovnici voda, divlje guske žive na kopnu. Patke u svom jelovniku imaju dosta mesa (žabe, ribe, školjke, pužići insekti u vodi) a guske se isključivo hrane biljnom hranom. Prema Operativnom kalendaru aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2016./17., divlje patke se mogu loviti od 4. septembra 2016. do 26. februara 2017. godine, a divlje guske od 4. septembra 2016. do 29. januara 2017. godine. Prema Pravilniku o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja najmanji dopušteni kalibar za lov na divlje patke je 3,0-4,0 mm, a najveća dopuštena daljina gađanja je 40 m. Prema istom Pravilniku najmanji dopušteni promjer sačme za lov na divlje guske je 3,0-4,5 mm, a najveća dopuštena daljina gađanja je 50 m.

Divlja patka (Anas platyrhynchos)

Patka gluhara je naša najbrojnija i najkrupnija, ujedno i najznačajnija vrsta. Kod nas se gnijezdi i često provodi zimu, a ako i odleti dalje prema jugu ponovo se vraća tamo gdje se izlegla. Vjerna je starom staništu. Patak ima izuzetno lijepo šareno perje, vrat je sjajno zelene boje, s bijelom ogrlicom, grudi su crvenkastomeđe, leđa svjetlosiva a rep bijel s obavezne četiri crne kovrdže. Patka je manje dekorativna, osnovna joj je boja svjetlije kestenjasta s brojnim prugama, zagasitomrke boje i „pačijim ogledalom“. Divlje patke se love na nekoliko načina u zavisnosti od godišnjeg doba, lovnog terena i ličnog afiniteta: čekanjem na preletu, pretraživanjem, prikradanjem, pogonom i uz pomoć vještačkih mamaca. Najčešće se love patke gluhare i krdže (najsitnije). Lov dočekom na preletu se praktikuje i u ljetnjim i zimskim mjesecima pokraj vodenih površina. Obično se izgradi zaklon od priručnog materijala i tu se lovac sakrije u sam šumarak, kada su glavni preleti. Na poznat zvuk i šištanje, što ga proizvode pačja krila, nišani se jedna patka iz jata, pa onda druga. Često se dešava da u sačmeni snop koji smo uputili jednoj patki uleti i još po koja. Nikada nasumice ne treba pucati u jato. Lov pretraživanjem je najdinamičniji ali i najteži, pri čemu su na oštroj probi sva lovčeva iskustva i izdržljivost. Treba preći kilometre i kilometre niz rijeku, duž obale jezera,

terena i ličnog afiniteta: čekanjem na preletu, pretraživanjem, prikradanjem, pogonom i uz pomoć vještačkih mamaca. Najčešće se love patke gluhare i krdže (najsitnije). Lov dočekom na preletu se praktikuje i u ljetnjim i zimskim mjesecima pokraj vodenih površina. Obično se izgradi zaklon od priručnog materijala i tu se lovac sakrije u sam šumarak, kada su glavni preleti. Na poznat zvuk i šištanje, što ga proizvode pačja krila, nišani se jedna patka iz jata, pa onda druga. Često se dešava da u sačmeni snop koji smo uputili jednoj patki uleti i još po koja. Nikada nasumice ne treba pucati u jato. Lov pretraživanjem je najdinamičniji ali i najteži, pri čemu su na oštroj probi sva lovčeva iskustva i izdržljivost. Treba preći kilometre i kilometre niz rijeku, duž obale jezera,

ponekad i po dubokom snijegu i velikoj hladnoći. U lovu pogonom, oko bare ili manjeg jezera, lovci u najvećoj tišini opkole čitavo područje. Onda na dati znak počinje pogon, pješice po plicicama a sredinom čamcima, istjerivanjem pataka iz šaša i trske. Naravno, sve pokušavaju da pobjegnu iz tog kruga, ali ih po obodu spremno čekaju lovačke puške. Ovaj način lova praktikuje se za vrijeme ljeta.

Divlja guska (Anser anser)

Za lov divljih gusaka uobičajena je upotreba pušaka sačmarica, u standardnim kalibrima 16 i 12. Uobičajeno je da se koriste lovački patroni s krupnoćom sačme od 4mm pa naviše, jer se puca uglavnom na većim distancama a zimsko perje i paperje kod gusaka izvanredan amortizer kroz koji sačma teško prodire. Postoje razne tehnike u lovu divljih gusaka. Osnovni način je šunjanjem i prikradanjem divljim guskama koje se nalaze na paši, na nekoj parceli zasejanoj pšenicom ili ječmom. Ako je vrijeme maglovito i još ako snijeg pada onda će prikradanje i lov biti uspješniji. Ukoliko je sve pod snijegom, lovac mora imati bijelu kamuflažnu odjeću da bi se što bliže privukao jatu gusaka. Pored tog načina, guske se mogu loviti iz čamca koji se po mećavi ili magli pusti da klizi niz obalu. Kada se dođe u blizinu jata na vodi onda se guske gađaju. Koristi se i treći način lova a to je zasijeda u kamufliranim skrovištima, s upotrebom varalica, u zonama gde guske izjutra s bara doljeću na pašu. Takođe ih treba čekati i u večernjim satima kada se sa paše vraćaju na noćenje u bare i ritove. U vrijeme doleta seobom, u našim krajevima privremeno se nađe veliki broj gusaka, najčešće tri vrste: obična divlja guska koja je sive boje s narandžastim kljunom i nogama, zatim guska glogovnjača ujedno najkrupnija od svih gusaka koje posećuju naše predjele a zatim lisasta, crna i crvenovoljka. Divlje guske dostižu težinu od tri do pet kilograma. Meso mladih gusaka je izvanrednog kvaliteta a od starih gusaka je veoma tvrdo i žilavo.

LOV DIVLJE SVINJE DOČEKOM

Divlja svinja je zanimljiva lovna divljač zbog svoje inteligencije, zbog hiperprodukcije svinja u većini lovišta kojima gazduju članice SLD TK i same atraktivnosti lova. Mužjak divlje svinje se naziva vepar, ženka je krmača, mladunče prase, a godišnjaka nazime.

Lov na crnu divljač se može razvrstati u nekoliko skupina. U nas je najčešći lov prigonom, zatim dočekom te šuljanjem. Pogodnost kod lova na divlje svinje je u tome što se zakonski može primamljivati hranom. Većina lovaca bi htjela u prvim godinama bavljenja lovom odmah odstrjeliti kapitalnog vepra jer im se taj lov nekako čini jednostavan. Ali, malo je srećkovića kojima se to dogodi u prvih nekoliko godina lovačkog staža. U lovu prigonom lovac bez iskustva ne može razlikovati vepra od krmače ili čak od nazimeta. Oni u takvoj situaciji brzo trče, lovac se trudi prepoznati ih, ali ubrzo nema šanse na da se puška podigne, a kamoli uprijebi. Još jedna otežavajuća okolnost jest što divlja svinja ima vrlo razvijena osjetila sluha i njuha te se lovac zaista mora potruditi da ga ona ne uoči prerano.

Kod lova dočekom je osnovno da treba biti siguran da je mjesto čekanja dobro izabrano. U slučaju da nismo prihranjivali odstrjel je teško moguć. Najjednostavniji način, po kojem se može zaključiti da se divlja svinja nalazi u blizini, jest izrovanja zemlja koju svinja ostavlja tražeći hranu. Nakon što je lovac u potpunosti siguran da se svinja nalazi u blizini treba si izabrati mjesto na kojem može napraviti sjedalicu, zasjed ili čeku ili gdje može staviti svoju prenosnu čeku. Nakon toga započinje s prihranjivanjem i to najprije sa zakopanim kukuruzom i psećim briketima, jabukama ili repom. U obližnji panj stavi ciglu soli, pojedina okolna stabla premaže sirovom naftom, a na obližnje drvo također postavi hranilicu (bačvu s kukuruzom u zrnu). U najvećoj šikari iskrči motornom pilom 30-50 m dužine te širine 1,5-2,5 m. Vrlo je bitno da mjesto za čeku izabire kontra od smjera puhanja vjetra, a na drugi kraj postavi hranilište. Po iskustvu lovaca kod ovakvih priprema u 90% slučajeva ih prvo privuče sirova nafta, a da ne diraju hranu.

Poslije iznošenja hrane hranilicu treba obilaziti dok se ne dobije pozitivan i učestali rezultat jer nije problem divlju svinju dobiti na hranilicu već je problem naučiti je da dolazi redovno. U tom se slučaju stavljanjem raznih dodataka i primjesa u hranu divlja svinja pokušava privući na redovni dolazak. Stavljanje sirove nafte na drvo čini to da se divlja svinja češe o drvo jer tako skida nametnike. Na taj način se odmah može vidjeti kolika je njezina visina pa osim po tragu može se i po visini pokušati odrediti njena veličina. Ukoliko na hranilište dolazi vepar on će vjerojatno svojim kljovama isjeći drvo na kojem je sirova nafta te se po dubini zarezata i veličini može otprilike odrediti i veličinu kljova.

Kad se u tome uspjelo napravi se sjedalicu, čeka ili zasjeda (da se divlja svinja navikne). Nakon određenog vremena privikavanja može se postaviti sat kako bi se odredio tačno vrijeme dolaska svinje. Uzeti obični budilnik, koji se jako ne čuje, za njegovu bateriju za jedan kraj zavezati uzicu, a za drugu stranu drvo iza hranilice. Sve to postaviti na visinu od 40-tak cm. Svinja zapne za uzicu, uzica iščupa bateriju iz sata i kazaljke stanu u vrijeme dolaska svinje. Ako se to konstantno ponavlja, u otprilike isto vrijeme, može se biti siguran da je tada najbolje loviti.

Nakon takvih detaljnih priprema uspjeh bi trebao biti zagarantiran ukoliko se ne napravi neka od pogrešaka. Pogrešno je obući se pretoplo jer se lovac oznoji te se oko čeke osjeti njegov

miris i u tom trenutku je dovoljno da vjetar samo malo promijeni smjer pa da ga divlja svinja osjeti i ode. Ukoliko su jako hladne noći treba uzeti vunenu kapu, rukavice, debele pantalone i dobre termo cipele jer ako postane jako hladno vrlo brzo će lovac završiti s čekanjem. Važno je da jakna i pantalone ne šušaju i da time ne odaju lovca.

Nakon obavljenih priprema lovac dođe na čeku i raspoređuje opremu. Pušku napuni, zakoči i ostavi u uglu čeke. Namjesti se na način da stvara što manje buke. Ne hvata se puške za svaki šum u lovištu. Iskusan lovac zna razaznati šumove koje prave divlje svinje od ostale divljači. Oni koji češće love svinje mogu čak po koracima i šuškanju odrediti dolazi li vepar, krmača s prasadi ili nazimad. Mladi vepar izlazi bez puno provjeravanja i kao takav relativno je laka meta. Stari vepar izlazi poslije svih provjera, ponekad se i sat do dva šulja ne bi li otkrio kakav nepoznati šum poslije kojeg će opet sat vremena stajati u vegetaciji i provjeravati mirise. Takvi stari veprovi se većinom samo pojavljuju na hranilištu bez

ijednog šuma. Krmača s prascima i nazimadi izlazi bez problema i bez neke posebne provjere. Kada krmača osjeti nešto sumnjivo proizvede specifičan zvuk „hmnuuuuuuuuu“ i svi u trenu odlaze sa hranilišta.

Divlju svinju je preporučeno gađati tamo gdje je najšira, a to je plečka. Ukoliko se gađa srce ono je kod divlje svinje dosta nisko te o tome treba voditi računa. Kod odstrjela vepra najvažniji dio nakon pucnja je slušanje kako vepar bježi. Ako bježi i lomi granje onda je definitivno dobio dobar hitac i samo treba slušati gdje je lomljenje granja najsnažnije što znači da je tu vrlo vjerojatno i ostao. Svaki lovac bi trebao imati dobrog pomagača - psa krvosljednika. Ukoliko nakon pucnja svinja nije pala u vatri najsigurnije je pouzdati se u svog četvoronožnog asistenta. Potraga ljeti počinje odmah jer bi meso moglo propasti. Inače, u pravilu, potraga se vrši drugi dan, pogotovo u slučaju ako se pucalo u sumrak ili po mjesecini što zna biti čest slučaj.

Prema Pravilniku o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja najmanji dopušteni kalibar za lov na divlje svinje je 7, najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 m je 2500 džula, najmanja dopuštena težina zrna je 8,20 grama i najveća dopuštena daljina gađanja je 150 metara.

UZGOJ DIVLJIH SVINJA

Gajenje divljih svinja u ograđenim prostorima u našem regionu se primjenjuje već više od dvije decenije. Praćenjem rezultata dobijenih na ovaj način gajenja došlo se do saznanja da su postizani povoljni ekonomski efekti. U nekim lovištima gdje je postojao organizovani intenzivni uzgoj divljih svinja primjenjivana je varijanta gajenja divljih svinja sa svrhom produkcije mesa divljači. Cilj ovakvog načina gajenja divlje svinje je da se dobije što veća količina mesa po jedinici površine. Poželjno je da farme budu u blizini lovišta. Mini farme se bave tovom - dohranjivanjem divljih svinja od tri pa do 18 mjeseci starosti. Divlje svinje za ovakav način gajenja se biraju od krupnijih sojeva divljih svinja, najbolje je da to bude austrijska divlja svinja ili ritska linija divlje svinje koje dostižu veće tjelesne težine. Ove dvije linije divljih svinja uz intenzivnu ishranu u starosti od 18 mjeseci postižu tjelesne neto težine od 80 kg po grlu. Veličina prostora za ovu vrstu gajenja divljih svinja zavisi od broja grla koja će se gajiti. Primjenom određenih mijera u ishrani i zdravstvenoj zaštiti gustina divljih svinja može biti velika i do 10 grla na 1 ha. Prema tome, veličina mini farme može biti 5-20 ha. U ovom našem tipskom programu uzećemo za veličinu farme površinu od 10 ha. Na ovoj površini bi bio kapacitet 100 grla divljih svinja i to 50 muških i 50 ženskih grla, koja bi bila izdvojena u dva ograđena prostora. Divlje svinje se gaje u ograđenom prostoru pod otvorenim nebom. Prostor na kome se gaji divljač treba da ima sljedeći sastav površina: čistine - pašne površine treba da zauzimaju od 30-70% površine, a ostalo treba da budu obrasle površine šume, šikare, šibljac i sl. Prostor za gajenje se ograđuje žičanim pletivom visine 1,10-

1,20 m visine. Pletivo treba da bude veličine okaca 5h5 do 8h8 cm, debljina žice 2,6 mm. Žičano pletivo se razvlači i prikiva na drvene (najbolje bagremove) stubove pobijene u zemlju na razmacima 3 m stub od stuba. Stubovi su dužine 2 m, od čega se ukopava u zemlju 80 cm, a iznad zemlje ostaje 1,2 m. Pletivo se klanfama prikucava na stubove s unutrašnje strane. Stubovi treba da se sa unutrašnje strane zatešu - da im se skinu kora, koju treba skinuti i na prelazu zemlja - vazduh u dužini od 60-80 cm. Ovaj prelaz treba ogorjeti.

U ove ograđene prostore se ispuštaju prasad poslije prestanka laktacije u krmača, u starosti oko 3 mjeseca. Ženska prasad se odvajaju od muške kako ne bi dolazilo do parenja i remećenja sistema gajenja. U ovim prostorima svinje ostaju do 18 mjeseci starosti, dokle je najveći intenzitet prirasta. Po najvršenju starosti od 18 mjeseci, najbolje je da se divlje svinje izlove u skupnim lovištima - pogonima, što daje najveće ekonomske efekte. Da bi se divlje svinje mogle izloviti na ovaj način treba da postoji poligon za izlovljavanje, otuda naša preporuka u uvodu da farme budu u blizini lovišta. Izlovljene svinje bi se obrađivale, izvadili

bi im se unutrašnji organi (utroba, srce, džigerica i sl.) i tako pod kožom pripremljene deponovale u hladnjače i pripremljene izvezile na strano tržište ili isporučivale domaćim ugostiteljskim objektima i trgovinskim organizacijama. Ishrana je osnovni regulator brojnosti divljih životinja u prirodi. Pravilna ishrana divljači u ograđenim prostorima u velikoj meri utiče na rezultate gajenja. Opći principi o kojima se mora voditi računa prilikom dopunske ishrane su sljedeći:

1. Hrana koja se daje divljači po svom sastavu treba biti što prirodnija.
2. Kvalitet hrane je limitirajući faktor u postizanju tjelesnih težina.
3. Hrana, bilo da se proizvodi na vlastitim njivama ili nabavlja sa strane, mora biti raznovrsna po svom sastavu.

Bolje je ako u ljetnjem periodu, odnosno u periodu vegetacije svinje mogu da koriste što više hrane u prirodi (livade, zasijane površine, žir, voćkarice i slično). U svakom slučaju divljači se mora, s obzirom na veliki broj grla po jedinici površine, intenzivno davati hrana tokom čitavog perioda gajenja.

Voda mora biti dostupna divljoj svinji stalno i to kako za piće tako i za kaljuženje.

Dopunska ishrana za prasad od 3 mjeseca starosti pa nadalje se vrši po sljedećim normativima:

1.	Grover za prasce	1. 7. do 31. 7.	30 dana x 0,4 kg	12 kg
2.	Smjesa ST-1	1. 8. do 31. 10.	90 dana x 0,4 kg	36 kg
3.	Smjesa ST-1	1. 11. do 30. 3.	150 dana x 0,4 kg	60 kg
4.	Smjesa ST-1	1. 4. do 30. 9.	180 dana x 0,2 kg	36 kg
5.	Kukuruz	1. 8. do 31. 10.	90 dana x 0,2 kg	18 kg
6.	Kukuruz	1. 11. do 31. 3.	150 dana x 0,4 kg	60 kg
7.	Kukuruz	1. 4. do 31. 10.	210 dana x 1,0 kg	210 kg
8.	Djetelina zelena	1. 7. do 15. 10.	105 dana x 0,5 kg	53 kg
9.	Djetelina zelena	15. 4. do 15. 10.	180 dana x 1,0 kg	180 kg
10.	Keļj stočni	1. 11. do 28. 2.	120 dana x 2,0 kg	240 kg

Tehničko uređenje prostora

Ograda

Ograda je od žičanog pletiva, razvučena na drvenim stubovima. Visina ograde je 1,10-1,20 m. Dužina spoljne ograde (za površinu od 10 ha) je 1,3 km, a dužina pregrade između 2 prostora 0,4 km. Ukupna dužina ograde je 1,7 km.

Hranilište

U ovakvom načinu gajenja divljih svinja važno je da hrana bude zaštićena od propadanja usljed djelovanja atmosferilija, a takođe da bude zaštićena od neracionalnog rasturanja. Da bi se udovoljilo zahtjevima navedenim potrebno je podići natkrivene - poluautomatske hranilice za koncentrate i zrnasta hraniva. Ovakva hranilišta se podižu na tvrdim podlogama (betonskim, kamenim ili od dasaka) od po 40 m², dimenzija 8h5 m. Za smještaj hrane je potrebno obezbijediti neki skladišni prostor u blizini mjesta ishrane. Najbolje je za ovu svrhu koristiti već postojeće objekte u cilju racionalizacije poslovanja.

Pojilišta i kaljužišta

Ukoliko u ograđenom prostoru nema prirodnih vodotoka ili bara, neophodno je podići veštačka pojišta izgradnjom bunara ili pumpi za vodu, ili pak dovođenjem vode iz vodovoda ako ih ima u blizini.

Hvataljka

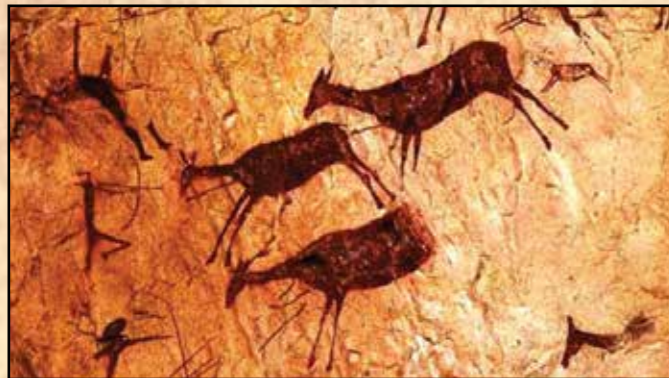
U cilju manipulacije svinjama, hvatanja za izlovljavanje, prodaje žive divljači ili nekog slučaja vakcinacije, potrebno je podići hvataljku za divlje svinje. Njena veličina treba da odgovara potrebama brojnog stanja divljači na farmi. Izvlakač se podiže u blizini mesta hranjenja divljači.

Tragom misli Josúa Ortege y Gasseta

Antropološka bilješka o lovu

U kontekstu promišljanja odnosa filozofije i sporta otvara se mogućnost tematiziranja i fenomena lova. Lov je jedna od biološki i kulturno najznačajnijih formativnih sila u razvoju čovjeka. Lov je djelatnost kojoj se čovjek kroz cijelu svoju historiju najpredanije prepušta. Dva miliona godina stara baština lovačko-sakupljačkog života, rubna s početka, ali na koncu izvrsno profinjena, ostavila svoj trag na našim umovima upravo onoliko koliko i na našim tijelima, ali pored tehničkih vještina planiranja, povezivanja i tehnologije, jednako je važna bila i društvena vještina saradnje. Kao svijest o zajedničkim ciljevima i vrijednostima, želji za unapređenjem zajedničkog dobra, saradnja je bila više od toga da

pojedinci jednostavno rade zajedno. Tako je ta baština postala skup pravila ponašanja, morala, razumijevanja ispravnog i pogrešnog u složenom društvenom sistemu. Bez saradnje unutar družina, među družinama, među plemenskim grupama, naše tehničke vještine bile bi jako tupe. Temeljem svega toga, upravo u okviru lova i svih bioloških i društvenih konsekvenci koje je lov unio u ljudski život, može se reći kako su se u tom vremenu pojavila društvena pravila i standardi ponašanja, ali i društvo koje je bilo ljudsko u cjelini, otvarajući tako vrata kulturnom i duhovnom razvoju. Ukoliko ga posmatramo kao ljudsku djelatnost, lov je u mnogome uticao na razvoj čovjeka i to na planu koji bi mogao biti predmet istraživanja mnogih znanstvenih disciplina. Danas, u kontekstu globalnih promjena u odnosu čovjeka prema okolišu i dimenzioniranja ljudskog društva na sasvim različitim temeljima od onih u prošlosti, lov se najčešće gleda kao recidiv ili teret prošlosti kojeg se treba što prije riješiti. Ali, ne može se zaobići činjenicu da je čovjek u 99% vremena svog postojanja bio lovac, a tek u 1% poljoprivrednik ili djelatnik u nekom od brojnih drugih gospodarskih modela koji su se pojavljivali kroz historiju sve do danas. To navodi na zaključak kako lov treba posmatrati kao široku mogućnost načina života i široki spektar aktivnosti kroz Zakonom obavezujuće aktivnosti zaštite, prihrane, uzgajanje i oplemenjivanje određene vrste i kroz selekciju i uzgojni odstrjel nerazvijenih i bolesnih jedinki (svojevrsna intervencija, odnosno ublažavanje uticaja promjena koje su dovele do

narušavanja biološke raznovrsnosti), kao i kroz visoku ekološku svijest i iskustva lovaca kada nastaju nove ideje o mogućnostima podizanja svijesti ljudi o potrebama i dobrobiti životinja kao osjećajnih bića i promoviranja odgovornog odnosa prema njima. Psihobiološke korijene tog života unosimo u podmladak putem igre i putem uloga identifikacije sa odraslima. Lov je stoga više od ekonomskog sistema jer u mnogome određuje čovjekov razvoj, kako na tjelesnom (anatomskom i fiziološkom) tako i na društvenom i duhovnom planu. Čovjek, za razliku od drugih bića, stvara svoj svijet u kojem često fizičke i prirodne dimenzije uzmiču pred nekim simboličkim oblicima postojanja. Govoreći o fenomenu lova treba znati da lov neće samo preobrazivati odnos prema okolini, već i odnos čovjeka prema čovjeku, muškarca prema ženi, odraslih prema mladima. Štoviše: njegov vlastiti razvoj, u sprezi s preobrazbama koje su na djelu, preobrazit će pojedinca, društvo, vrstu. Pojm antropološkog transformizma naglašava radikalnu razliku između čovjekolikog stadija prije usvajanja lova kao osnovnog hranidbenog alata i poslije tog procesa. Lov će izvještiti hominida i učiniti ga posebnim: učinit će od njega tumača golemog broja sićušnih i ambivalentnih osjetnih stimula koji će postati signali, indicije, poruke, a njihov će prepoznavatelj postati znalac. On inteligenciju

sukobljava s onim što je u prirodi najprepednije, navodeći ga na susret i nadmetanje s onim što je najopasnije: velikim mesožderom. Lov stimulira strateške sposobnosti: pozornost, ustrajnost, borbenost, odvažnost, lukavstvo, obmanjivanje, postavljanje mamaca, stupica i zasjeda. Dakle, očita je važnost uticaja lova na duhovni i fizički razvoj čovjeka i očit je razlog za posmatranje lova u kulturnom i antropološkom kontekstu. Danas je lov i prigodan sport. Loveći čovjek bježi iskonu, bježi od sive svakodnevice, bježi od života koji je dimenzioniran kulturnim i socijalnim odrednicama, na način da je duhovno otuđen a prostorno i sadržajno vrlo udaljen od prirode. Lov je dakle bijeg od takvog života, odnosno korektor življenja navika.

Myko In San

Freiherrn Franc B. Laska

Umjetnost lova u Bosni i Hercegovini

U knjizi *Umjetnost lova u Bosni i Hercegovini i tamošnji državni rezervati za divljač* (*Das Waidwerk in Bosnien und der Hercegovina und die dortigen landesärarischen Wild=Schongebiete*), objavljenoj u Klagenfurtu 1905. godine, kraljevski kapetan Freiherrn B. Laska, opisuje svoje oduševljenje zemljom Bosnom, njezinim lovištima, a posebno lovačkim sposobnostima bosanskih lovaca i njihovih kerova goniča. Kao lovac i kinolog imao je priliku da se, za vrijeme svog 11-godišnjeg boravka u BiH, osvjedoči o ljepoti i bogatstvu flore BiH, koju naziva svojom drugom domovinom. U Lovcu 62 predložili smo Laskinu naučnu analizu anatomskih karakteristika 1.036 pasa (s naglaskom na bosanskog glatkodlakog/kratkodlakog i bosanskog oštrodlakog/kostrušavog lovačkog psa), a sada citiramo Lasku u njegovoj oduševljenosti izvrsnošću i strastvenošću lovca Bosanca, pod naslovom *To ja zovem lov*:

Moji dragi prijatelji u Štajerskoj, Koruškoj, Galiciji, Sjevernoj Mađarskoj i Transilvaniji neka ne budu ljuti na mene, kad tvrdim da njihovi najbolji lovci sa goničima, što se vođenja pasa tiče, bilo kojem bosanskom lovcu nisu ni do koljena! Bosanac je u tom smislu jednak izvrsnom konjaniku koji, zahvaljujući svom sveobuhvatnom teoretskom i praktičnom znanju o konjima, općenito kod svake pojedinačne individue, uvijek postiže upravo ono što hoće, a često i više nego što ta životinja možda fizički može uraditi. Kad počne opadati prava mišićna snaga njegovog konja, tek onda on počinje da „jaše“. On uz pomoć kombinacije jahačkog umijeća, snage, razuma, energije i sugestije, koja se riječima ne može opisati, iz životinje između svojih bedara iscrpi sve što ona uopće može dati. Ne samo mehanička snaga, ne, elan, duh konjanika i konja zajedno neodoljivo uspijevaju u tome. Kad dođe na mjesto lova, praćen svojim psima koje vodi na tankom lancu, a od kojih obično ima dvojicu, on ih odveže uz tihi ili glasni poticaj i od tog trenutka

njegova duša se, kao u molitvi, sada sasvim otvara u lovu.

Umjesto da se negdje postavi u položaj, strastveni lovac preferira da – prema idolima iz antičkog grčkog vremena – sa svojim psima uđe duboko u šumu, da uvijek bude sa njima i da uživa u njihovom radu. Njemu je manje stalo do materijalne vrijednosti plijena kojem se nada, a više do introspektivnog posmatranja svojih pasa koji, vrijedno tražeći, pred njim pretražuju šikaru. Oprezno ih slijedi, s vremena na vrijeme ih tihim zviždukom ohrabruje, tu im zapovijeda zviždukom i riječima da pretraže i neko posebno gusto grmlje, tamo poziva jednog mlađeg psa da se ostavi starog traga divljači koji ovaj, već po ko zna koji put, nepotrebno i

besciljno provjerava. Odmah ga poziva, zvižduk i glas postaju imperativniji, naredba za rad ozbiljnija. Odjednom se pred lovcem pojavljuje divljač! Ha, kako sad odjekuje lovački krik šumom. Dugim otegnutim zvukovima, onda opet živahnim brzinom on izvire iz širokih prsa, zov, primamljivanje je to, toliko silno, toliko jedinstveno i neopisivo, koje oglašava najbolji užitak da dobri psi dolijeću kao ljudi i pokazani im trag slijede s tolikim bijesom, tolikom vatrom, kao da imaju hiljadu života, a ne jedan u tom koščatom, neuhranjenom tijelu! Huuh kuja! Huh Barak! Evo ga, evo ga, evo gaaa! Evo ev, ev, ev, ev, huuh kuja kujaa!

Pero je previše, previše slabo da bi i približno opisalo silni utisak divlje, elementarne modulacije tih zvukova koje ispuštaju hrapavi grkljani te djece prirode u takvim momentima, ali jedno je sigurno: svaki pas, pa i da je i prije toga već lovio cijeli dan bez prestanka, ponovo oživljava, svakog obuzima nova vatra, želja za lovom bukti, a glad, žeđ, totalna iscrpljenost – sve je to kao rukom odnešeno pri prvom kriku bosanskog lovca. A koliko samo drugačije, a ipak isto neodoljivo, primamljivo i elektrizirajuće zvuči ohrabrenje onda, kad psi izgubljeni, topli trag divljači u prevelikoj ambiciji pretrče, ili na nepovoljnom, previše suhom ili previše vlažnom vremenu ne mogu da ga nađu! Kao u zvucima pastirske frule, tako i u izvorno sjetnom zvuku poluglasnog, oduženog lovačkog zvižduka kojim lovac podstiče i tješi psa, potpuna melankolična čarolija. Umirujuće, opominjući na oprez i izdržljivost, zvuče tihi i meki zvižduci, između njih poluglasni zov koji tješi i podstiče, kod dužih bezuspješnih potraga postaje sve vatreniji, imperativniji, uporniji – dok ne iskoči kao munja, zec koji se skriva, a bijesni vrisak odjekne kroz svježju jutarnju maglu! To, dragi lovče, ja zovem lov, to ti je naknada za mnoge neuspjehe!

Myko In San

Odvikavanje od uzimanja hrane od drugih

Štene će uzeti svaku hranu do koje može doći, a prije mu. Ono smatra da je ta za njega stvorena i pripravljena, odnosno određena. To mu ne smije preći u naviku, koju je kasnije teže otkloniti. Ako psa kažnjavamo pošto je izvršio krađu, nema uspjeha. To treba da učinimo u času kada krade ili se sprema da nešto ukrade. Činimo to ovako:

Privežemo komad mesa tankom uzicom za zvonce ili kakav limeni predmet. Uzica neka bude 30-40 cm dugačka. Meso stavimo na stol u prostoriju u kojoj pustimo psa samoga. Kada pas sa stola ukrade predmet, zvono zazvoni ili limeni predmet padne na zemlju i prouzroči zvuk kojim smo upozoreni da je pas meso ukrao. Tada dojurimo, oštro ga ukorimo, prodrmammo za ovratnik, a možemo ga i udariti tankom šibom. Nakon nekoliko ponovljenih vježbi pas prestane krasti.

Isto možemo izvesti i tako da ostavimo hranu a psa gledamo kroz ključaonicu. Kada ju je pas pokušao uzeti, otvorimo vrata i kaznimo ga uz prigodnu pogrdu „fuj“ ili bilo koju drugu. Od trčanja ka stranim ljudima i uzimanja hrane od njih odvikava se pas ovako:

Sa psom pođemo u šetnju gdje nas čeka osoba koja će nam pomoći u vježbanju. Ako je pas dotrčao ka njemu, on mu prilijepi nenadano pljusku i mirno ide dalje. Nakon toga mi pozovemo psa ka sebi, gladimo ga i polazimo dalje u šetnju. Drugi put zamolimo drugog pomoćnika da na takvoj šetnji pozove našeg psa ka sebi i pruži mu zalogaj. U času kada ga je htio uzeti, udari ga tankom šibom. Treća osoba u jednakoj vježbi pozove našeg psa,

baci mu zalogaj na zemlju, a kada ga pas hoće uzeti, opet ga udari. Nakon takvih udaraca, koji su naravno blagi, ali ipak takvi da psa ustraše, uvijek pozovemo psa ka sebi i milujemo ga. Nakon češćeg ponavljanja vježbe potrebno je da psu zapovijedimo „fuj“ kada se sprema uzeti hranu od drugih i on je neće uzeti. Najbolji ćemo uspjeh postići ako svaku vježbu radimo sa drugim pomagačem. Ako radimo samo sa jednom osobom, pas stekne uvjerenje da samo od te osobe ne smije uzeti hranu, dok od drugih smije pa je svrha promašena. Pas mora biti dobro hranjen, i to je najbolje da ga uvijek, po mogućnosti, hrani sam vlasnik, jer ga na taj način pas bezgranično zavoli, a to je prednost za uspješan rad u školovanju i uvježbavanju i najtežih vježbi. Ukoliko psa hoćemo odučiti da jede hranu koju usput nailazi, a upravo je to vrlo važno, jer se takvom hranom, odnosno postavljenim mekama za štakore, psi najviše truju, učinimo sjedeće:

Psu postavimo zalogaj na nekom slobodnom prostoru, kojeg smo prethodno izabrali. U blizini zalogaja čeka sakriven naš pomoćnik. Njega pas ne smije vidjeti, ali on psa mora vidjeti. To može biti kakva niža ograda ili sl. Psa usmjerimo do postavljenog zalogaja i kada ga je on pronašao i hoće ga uzeti, naš ga pomoćnik ustraši udarcem tanke šibe ili pogotkom pračke. Tu vježbu ponavljamo mijenjajući pomoćnika kao i mjesta na kojima postavljamo zalogaje. Na kraju radimo bez pomoćnika i ukoliko pas još uvijek hoće uzeti zalogaj, pogodimo ga kamenčićem iz pračke uz oštru zapovijed „fuj“.

Pas mirisom spoznaje

Ako želite da razumijete psa, morate prvo da razumijete u čemu je različit u odnosu na čovjeka. Kao i ljudi, i oni imaju čula kojima posmatraju svijet: vid, sluh i miris. Kod ljudi kontakt se uglavnom ostvaruje prvo ušima, očima i na kraju mirisom, a kod pasa komunikacija ide obrnutim redoslijedom – miris, vid i sluh. Takođe, pas može da osjeti i energiju onih koji ga okružuju. Čovjek ne može da pojmi kako je to kada se svijet doživljava putem mirisa, a to je kod psa neprikosnovo čulo. Zahvaljujući mirisu, stariji psi kojima oslabe sluh i vid, mogu normalno da se ponašaju, ukoliko ih dobro čuvamo i ne oštetimo im taktilne dlačice oko nosa kada ih njužemo.

Iako je mozak psa samo deseti dio mozga čovjeka po veličini, dio koji se stara o mirisima je 40 puta veći nego kod čovjeka. Zavisno od rase, osjećaj mirisa je jači od ljudskog 1000 – 10.000 000 puta. Na čovjekovih pet miliona mirisnih žlezda ide 125 - 300 miliona psećih.

Jeste li se ikad pitali zašto je pseći nos vlažan? Sluzokoža nosa pomaže u prepoznavanju mirisa sakupljajući mirisne čestice, koje se mnogo bolje lijepu na vlažnu nego na suhu sluzokožu. Zato pas stalno liže nos kako bi ga održao vlažnim. I kada nešto omiriše, on nije analizirao samo miris, već je osjetio mnogo više od toga. Osjetio je feromone, koji se ne nalaze samo u urinu i fekalijama, već i na koži i dlaci. Na osnovu toga pas zna da li se radi o mužjaku ili ženki, šta je taj pas jeo, sa čim ili kim je bio u kontaktu, da li je, ako je ženka u pitanju, spremna za parenje ili je skoro oštenjena, kakvog je raspoloženja ... Zato kada pas njuši drugog psa ili drvo o koje se prethodno neki pas očeašao, ili ga zapišao, on čita pseće „dnevne novosti“. Ili, kada omirišete dobro spremljeno jelo i

osjetite zapršku, budite sigurni da vam pas može „dati“ njen recept. Za razliku od ljudi, psi mogu nezavisno da pomijeraju svoje nozdrve i da utvrde i pravac odakle stižu pojedini mirisi. Pas može istovremeno da diše i da osjeća miris. Ali, kada udiše u kratkim intervalima, on ustvari želi da sačuva neki miris iz vazduha. U vrijeme vrućina, dok dahće da bi se rashladio, pas i za 40 posto manje osjeća miris. Štene u nosu ima toplotne senzore koji mu omogućavaju da nađe majku u prvim danima života, dok još ne čuje i ne vidi. Ovi senzori se vremenom (iz) gube.

Pošto ne govore, njihove misli više liče na niz slika, kao kod djeteta koje još nije naučilo da govori. Prvo pitanje je da li su psi slijepi za boje i žive li u crno - bijelom svijetu? Odgovor je - ne! Nihove boje su u spektru između plave i žute. Duga bi, u psećim očima izgledala ovako: tamnoplava, svjetloplava, svjetlosiva, svjetložuta, tamnosmeđe žuta i tamnosiva. Ljubičasta i plava su u nijansama plave. Zelenkasto-plava je viđena kao nijansa sive, crvena je kao crna ili tamno siva. Narandžasta, žuta i zelena su samo različite nijanse žute. To znači da su igračke svijetlo oranž boje, a zelena trava kod pasa je nijansa žute.

Za pse, kao lovce, i jeste najbitnije da dobro vide u sumrak i u zoru, kao i to da bolje primjećuju sve što je u pokretu nego ono što je nepokretno. U slabom osvjetljenju, njihov prijem je mnogo bolji nego kod ljudi. Zato nemojte da ih sažaljete, u njihovom svijetu to je savršen vid.

Štenci se rađaju gluhi, i takvi ostaju do dvadesetak dana starosti. Ali zato, kad im proradi sluh, čuju na četiri puta većoj razdaljini od čovjeka. Čuju i zvuk na višim frekvencijama od čovjeka pa zato često laju na usisivač koji ispušta uznemirujuće zvuke više frekvencije koje mi ne čujemo. Pomoću više od 18 mišića mogu da pomijeraju uši i lakše lociraju zvuk od čovjeka. Psi s podignutim ušima, u prosjeku, bolje čuju od onih s oborenim ušima.

Prijem energetskih stanja je univerzalni životinjski jezik. Pas reaguje na čovjekov strah, zabrinutost, nervozu, ljutnju i slabost. U njegovom svijetu takvi ljudi ne mogu da ga vode. Ali, ako ste smireni, čvrsti u svom stavu, predstavljate onakvog vođu kakvog on želi. Svoja osjećanja možete sakriti od druge osobe, ali se nemojte zavaravati da vas pas nije pročitao! Znaćete to po njegovom ponašanju, gdje nema mjesta ulizištvu ukoliko niste broj jedan.

Rijetke pasmine u našim lovištima Škotski jelenji hrt-Scottish Deerhound

grublje građe, težih kostiju, duže i oštrije dlake. Iako je pisac ser Valter Skot sa puno ljubavi pisao o njemu i izuzetno ga cijenio, što je doprinjelo da bude popularan, danas je veoma rijedak čak i u Škotskoj. Sportski nastojen, ovaj hrt čvrste dlake, galopira na veoma spektakularan način „stomakom prema zemlji“. Iako je dirhaund, u suštini, sporiji od grejhaunda, može sasvim časnno da učestvuje u trkama hrtova. Blage je naravi, veoma inteligentan, izuzetno privržen svom gospodararu. Malo laje, a svojom veličinom pobuđuje poštovanje. Djeluje nezainteresovano, ali je spreman da se da u ludu trk čim mu se ukaže prilika. Građa tijela izaziva utisak jedinstvene kombinacije brzine, snage i izdržljivosti, što je neophodno da bi se jelen ili srndać oborio. Držanje je obilježeno dostojanstvom. Poželjna najmanja visina grebena mužjaka je 76 cm i tjelesna masa od 45,5 kg. Za ženke je poželjna najmanja visina grebena 71 cm a tjelesna masa od 36,5 kg. Ima veoma snažan vrat i izražen potiljak. Glava je široka u visini ušiju, a zatim se sužava praveći šiljatu njušku. Tamne oči su blagog izraza kada se pas odmara, ali djeluju veoma živo kada je uzbuđen. Uši su visoko postavljene i savijaju se unazad kada se odmara. Čini se da je tijelo veće nego grejhaundovo. Dugačak i u osnovi debeo rep pada pravo ili krivo kada se pas ne kreće. Pokrovna dlaka je od grube i suhe dlake koja škripi na dodir. Dugačka je od 8 do 10 cm na tijelu, ali je mnogo mekša na glavi, prsima i stomaku. Najtraženija je sivo-plava boja, ali dlaka može takođe biti tamnosiva ili svjetlosiva, boje pijeska, riđa ili riđa sa šarama ili zatamnjenjima. Ravne uši nasuprot glave, rep s kovrdžama ili u obliku prstena, svijetle oči i svilenkasta dlaka se smatraju nedostacima.

Jelenji hrt se koristi za lov na jelene lopatare, jelene, srndaće, kojote. Okretan je, brz dok slijedi, hvata i obara divljač. Prosiječan životni vijek je 8 do 9 godina. To su relativno vitalni psi, a od oboljenja kod njih se javljaju rak kostiju, srčani problemi, kao i uvrtnje (torzija) želuca.

Škotski jelenji hrt-Scottish Deerhound pripada pasminama 10 FCI grupe (hrtovi), sekciji 2 (hrtovima oštre dlake). Međunarodna kinološka federacija je usvojila standard 1987. pod brojem 164, a dopunjen je 1998. godine. O nastanku jedne od najstarijih pasmina na Britanskim ostrvima, škotskom jelenjem hrtu, nema mnogo podataka. Zna se za postajanje nekih pasa, još u prvom vijeku naše ere, nalik ovoj rasi. Veliki psi duge dlake, poput današnjih jelenjih hrtova, predstavljeni su na skicama urađenim u kamenu, koje oslikavaju motive iz tadašnjeg lova. Takve pse su uzgajala škotska plemena i upotrebljavala ih prvenstveno kao lovačke. A lovili su jelena i srneću divljač. Psi ove pasmine mogu da se identifikuju prema opisima iz XVI i XVII vijeka. I sve do XIX vijeka su bili nezamjenjivi pomagači u lovu na krupnu divljač. Bila je to omiljena zabava, hobi i izazov ondašnjeg plemstva pa su te pse izuzetno cijenili i poklanjali im naročitu pažnju. U XIX vijeku uloga ovih pasa u lovu se smanjuje tako da je došlo do skoro potpunog izumiranja rase. Bitnu ulogu u ponovnom stvaranju i revitalizaciji pasmine su imali irski vučiji hrtovi.

Po izgledu, jelenji hrt (dirhaund) podsjeća umnogome na grejhaunda, mada je za razliku od svog engleskog rođaka,

Nekoliko načina ublažavanja nedaća divljači zimi

U zimskom periodu divljač je izložena niskim temperaturama, snijegu, hladnom vjetru, nestašici hane, zbog čega su uzgajivači, korisnici lovišta, dužni predvidjeti dugoročne mjere na uređenju lovišta koje će pogodovati životu divljači u uslovima kada ona prolazi kroz poteškoće nagonskog preživljavanja. Vođene instinktom

samoodržanja divljač za svoj boravak bira južne padine brdovitih terena ili ravničarske predjele obrasle rastinjem koje u svom prizemnom dijelu stvara zaklon od vjetrova i za nekoliko stepeni višu temperaturu nego u okolnim čistinama. Divljač je tu zaštićena i od pogleda neprijatelja, a u prilici je da svojim

izoštrenim čulima osjeti svako približavanje i na njega odgovarajuće reaguje. Na takvim mjestima miruje u toku nepogoda svih vrsta, a iz njih izlazi da bi potražila odgovarajuću hranu ili, rjeđe, vodu u neposrednoj okolini i opet se vratila na izabrani prostor. Radijus kretanja divljači u zimskim uslovima se smanjuje na dio terena u kojem se nalazi neophodna količina hrane sve dok ne iscrpi raspoložive izvore. Tada joj ne preostaje drugo nego da krene i šire ili čak promjeni mjesto boravka.

Imajući sve ovo u vidu, uzgojne mjere u lovištu na brdovitim terenima moraju sadržavati što tačnije utvrđivanje prostora zimskog okupljanja divljači, a zatim sadržavati i plansku sadnju drveća i grmlja pogodnog za sklonište i zimsku ishranu, zatim i izbor mjesta za gradnju i tip hranilišta kao i način njihovog popunjavanja. Dok takve mjere uređenja lovišta ne budu u potpunosti primjenjene, divljači treba pomoći

iznošenjem i uskladištenjem kabaste i zrnaste hrane na odabrana mjesta, gdje će, nepromijenjenog kvaliteta, biti iskorištena. To ćemo postići ako zbijene bale sijena pričvrstimo uz krošnjasta stabla jele ili smrčce, a ako takvih stabala nema, bale izdignute od tla zaštitimo pogodnim prirodnim materijalom (paprat, slama, trska) od zakišnjanja. Zrnastu hranu uvijek treba stavljati u uređena mala korita koje treba takođe štiti od zakišnjanja i, naravno, od snijega. U ravničarskim terenima zadaci su slični. I tu treba utvrditi mjesto okupljanja pojedinih vrsta divljači i intervenirati zavisno od vrste, sjetvom i sadnjom rastinja pogodnog za

sklonište i ishranu, gradnjom odgovarajućih hranilišta i njihovim održavanjem za cijelo vrijeme trajanja nepovoljnih vremenskih uslova. Divljim preživarima ćemo u hranilištima nuditi sijeno i zrnastu hranu, a pernatost divljači kukuruz ili očinjke od trijerisanja. Način davanja hrane za krupnu divljač je isti kao i u brdovitim predjelima. Za pernatu divljač hranu stavljamo pod hranilišta koja neće dozvoliti da snijeg pokrije hranu.

U svim pomenutim radnjama treba imati u vidu da hranilišta ne odmičemo od prostora koji je divljač sama izabrala kao najpovoljnije sklonište, kao i potrebu da put do njega treba da vodi kroz obrastao teren koji će štiti od neprijatelja. Ako uz to vodimo stalnu brigu da u hranilištima ima hrane u dovoljnim količinama, možemo biti sigurni da smo učinili ono što se može učiniti da divljači pomognemo u nevoljama s kojima se sreće u najnepovoljnijim prirodnim uslovima.

IN MEMORIAM

Salihović (Hemed) Hariz
(1948. – 2013.)

Dana 27. 10. 2016. godine navršile su se tri godine od kako sa nama više nije naš dragi Hariz, naš predsjednik. Ne postoje riječi za bol i prazninu koja je ostala iza velikog prijatelja, ali postoji ljubav i sjećanje na njegova djela. Neka mu Allah podari Džennet.

LD „Sokolina“ Kladanj

Českinović Mustafa zv. Musa
(1934. – 2009.)

Ovih dana se navršilo sedam godina od kako je naše redove zauvijek napustio naš Mustafa. Nikada nećemo zaboraviti njegove šale, prijateljstvo i poštenje. Neka mu je vječni rahmet i laka zemlja bosanska.

LD „Jelen“ Gradačac

Hotović (Emin) Alija
(1931. – 2016.)

Rahmetlija Alija je bio počasni član, veliki zaljubljenik u prirodu, poznavalac ljekobilja i zaštitnik divljači. Još od davne 1971. doprinosi razvoju lovstva zbog čega 1998. godine i proglašen počasnim članom. Njegov dragi lik i djelo trajno će nam ostati u sjećanju, a posebno lovcima Sekcije „Brateljevići“. Neka mu dragi Allah podari Džennet.

LD „Sokolina“ Kladanj

Rustemović (Rasim) Čazim
(1930. – 2016.)

Nakon kraće bolesti iznenada je na Ahiret preselio počasni član Društva, naš Čazim. Kao disciplinovan i primjeren lovac još od 1979. godine, ostat će u trajnom sjećanju kao vrstan čovjek i lovac. Tradicija lova u porodici Rustemović se nastavlja jer su lovci i Čazimovi sinovi Omer i Hamzalija. Počasni član je od 1998. Neka mu dragi Allah podari Džennet.

LD „Sokolina“ Kladanj

Kovačević (Đulaga) Nedim
(1992. – 2016.)

Nesretnim slučajem izgubili smo mladog Nedima, dragog nam kolegu i druga. S 10 godina je postao poletarac Sekcije „Vražići“, a kao punjoletan je već pravi mladi lovac. Bio je vrstan sportista, lovac, prijatelj, a poticao je iz lovačke porodice koja je među prvim lovima na našim prostorima. Neka mu je vječni rahmet i laka zemlja bosanska.

LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelici

Pilavdžić (Mujo) Mehmed
(1939. – 2016.)

Teško je izgubiti nekoga koje nekoliko decenija sa nama nesebično dijelio ljubav prema prirodi, druženju i lovu. Na Ahiret je preselio naš Mehmed, lovac od daleke 1968. godine, bio predsjednik i sekretar Sekcije „Rainci“, član Predsjedništva i Skupštine društva, a danas vrstan, vrijedan, aktivan i uzoran lovac koji je bio rado viđen među kolegama. Dao je poseban doprinos unaprjeđenju lovstva i lovačke etike. Kao dobar čovjek i lovac, cijenjen i poštovan, zauvijek će ostati u sjećanjima svih nas. Neka mu Allah podari Džennet.

LD „Spreča“ Kalesija

Sarajlić (Derviš) Nezir
(1926. – 2016.)

Redove lovačkog Društva je napustio još jedan vrijedan, uzoran i dugogodišnji član. Kao lovac od daleke 1966., Nezir je bio častan, disciplinovan, uzoran, zbog čega je nagrađen je najvećim lovačkim priznanjem. Počasni član je od 1997. godine. Lovачku tradiciju u porodici Sarajlić nastavlja sin Senad. Neka našem nikada zaboravljenom Neziru dragi Allah podari Džennet.

LD „Sokolina“ Kladanj

Čamdžić (Ismet) Mehmed
(1928. – 2016.)

Još jedan počasni član Društva je napustio naše redove, nakon kratke bolesti, u 88 godini života. Zauvijek je otišao naš Mehmed, naš prijatelj, drug, jaran, ahabab i danas dobar čovjek i disciplinovan dugogodišnji lovac. Kao lovac od daleke 1966. godine učinio je mnogo za lovstvo. Počasni član je od 1998. Neka mu dragi Allah podari Džennet.

LD „Sokolina“ Kladanj

Avdibegović (Salko) Izet zv. Zajke
(1958. – 2016.)

Početkom februara, iznenada, u 58 godini života na Ahiret je preselio naš Zajke. Kao dugogodišnji član Društva (1986.) ukazivao je na potrebu zaštite i uzgoja divljači ističući da je šuma bez divljači kao grad bez stanovništva – pustinja. Nagrađen je bronanom i zlatnom lovačkom značkom. Iza sebe je ostavio sina Fahrudina koji se odmah učlanio u Društvo kako bi nastavio porodičnu tradiciju. Dragom i uzornom Zajku hvala za sve godine druženja i neka mu je Allah podari Džennet.

LD „Sokolina“ Kladanj

KANTONALNA LIGA U STRELJAŠTVU 2016.

